

УДК 330.322

DOI 10.32342/2074-5362-2022-2-33-8

С.О. ФЕДУЛОВА,

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри глобальної економіки
Університету імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро (Україна)
<https://orcid.org/0000-0002-5163-3890>*

ЕКОНОМІЧНА ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ, ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТА БЕЗПЕКОВА КРИЗА В ЄВРОПІ ХХІ СТОЛІТТЯ

У статті досліджено розвиток і функціонування концепцій економічної взаємозалежності та глобалізації під впливом військової агресії Росії в Україні. Основна увага статті сконцентрована на визначенні впливу російської військової агресії в Україні на формування сучасної системи європейської безпеки ХХІ століття. Війна в Україні стала вирішальним фактором в безпековій кризі в Європі. Для досягнення поставленої мети в статті було досліджено подальші перспективи функціонування концепцій економічної взаємозалежності та глобалізації в умовах російської військової агресії в Україні та вплив російської військової агресії в Україні на глибину безпекової кризи в Європі. Напад Росії на Україну показав неадекватність дотеперішніх зусиль з побудови суверенної Європи. В статті доведено, що непередбачені ризики економічної взаємозалежності Росії з країнами Європи призвели до тектонічних зсувів у світовій геополітиці та найгіршої безпекової кризи в Європі після Другої світової війни. Розширення торгівлі з країною, що має значний контроль над критично важливими ресурсами спричинило міждержавний конфлікт. В статті акцентовано увагу на тому, що надійність сьогодні більш вигідна ніж непередбачуваність. Російське вторгнення в Україну вплинуло на всі регіони світу, сприяючи уповільненню економічного зростання, швидшій інфляції, збоєм у ланцюгах поставок, дефіциту палива та продовольства і зростанню бідності. Доведено, що такі дії є основою чергової хвилі деглобалізації, яка переорієнтує світову економіку та спричинить перепланований економічний порядок. Актуалізовано, що ідея Європейської стратегічної автономії як заміни американської участі в європейській безпеці, наразі, недієва. Можна констатувати, що світ перебуває в небезпечному та дуже невизначеному стані. Глобальне середовище безпеки стає все більш суперечливим, складним і взаємопов'язаним. Доведено, що в умовах сьогодення найбільш вдалим та могутнім інструментом в забезпеченні колективної безпеки для ЄС залишається співробітництво з трансатлантичним альянсом. Вторгнення Росії в Україну виявило важливі розбіжності в європейських баченнях майбутньої безпеки. Отже, світ очікує вірогідне переформатування міжнародного порядку, який ЄС та багато інших країн намагалися побудувати протягом останніх кількох десятиліть.

Ключові слова: *економічна взаємозалежність, глобалізація, безпекова криза, європейська безпека, деглобалізація, військова агресія*

The development and functioning of the concepts of economic interdependence and globalization under the influence of Russia's military aggression in Ukraine has been researched in the article. The main idea of the article is focused on determining the impact of Russian military aggression in Ukraine on the formation of the modern European security system of the 21st century. The war in Ukraine became a decisive factor in the security crisis in Europe. In

order to achieve the stated purpose, further prospects for the functioning of the concepts of economic interdependence and globalization in the conditions of Russian military aggression in Ukraine has been researched in the article and the impact of Russian military aggression in Ukraine on the depth of the security crisis in Europe has been researched in the article. Russia's attack on Ukraine showed the inadequacy of previous efforts to build a sovereign Europe. It is proven that the unforeseen risks of Russia's economic interdependence with European countries have led to tectonic shifts in world geopolitics and the worst security crisis in Europe since World War II. Expanding trade with a country that has significant control over critical resources has caused interstate conflict. The article focuses on the fact that reliability is more profitable than unpredictability today. The Russian invasion of Ukraine has affected all regions of the world, contributing to slower economic growth, faster inflation, disruptions in supply chains, fuel and food shortages, and increased poverty. It has been proven that such actions are the basis of another wave of deglobalization, which will reorient the world economy and cause a re-planned economic order. It has been updated that the idea of European strategic autonomy as a replacement for American participation in European security is currently invalid. It can be stated that the world is in a dangerous and very uncertain state. The global security environment is becoming increasingly contested, complex and interconnected. It has been proven that cooperation with the transatlantic alliance remains the most successful and powerful tool in ensuring collective security for the EU in today's conditions. Russia's invasion of Ukraine revealed important differences in European visions of future security. Consequently, the world is expecting a likely reformatting of the international order that the EU and many other countries have been trying to build over the past few decades.

Keywords: *economic interdependence, globalization, security crisis, European security, deglobalization, military aggression*

Вступ. Останніми роками в Європі спостерігається швидкий розвиток організацій та механізмів співпраці у галузі безпеки. Такі нові організації, як Постійне структуроване співробітництво (PESCO), Європейський оборонний фонд (EDF), Об'єднані експедиційні сили (JEF), рамкова Концепція нації (FNC) та Європейська ініціатива втручання (EI2) додалися до вже існуючих.

Проте напад Росії на Україну показав неадекватність дотеперішніх зусиль з побудови суверенної Європи. Ситуація навколо вторгнення Росії в Україну показала, що Європейський Союз не зміг би дати повноцінну колективну відповідь на агресію Росії без американського лідерства. Європейці важко сприймають цей факт, бо роками вибудовували підходи та механізми колективної безпеки на основі ідеї *Європейської стратегічної автономії*. Здебільшого, така ідея базується на *концепції економічної взаємозалежності*.

Війна в Україні стала протверезним шоком для європейців, що привело нині їх до розуміння терміновості у переосмисленні того, що потрібно зробити, щоб зберегти безпеку на континенті. Одним із ключових висновків є те, що державам-членам Європейського Союзу терміново необхідно зміцнити свої позиції у сфері безпеки та оборони.

Треба зазначити, що, саме США зібрали партнерів на авіабазі Рамштайн у західній Німеччині, щоб обговорити, як зміцнити військовий потенціал України – а не Франція як президент Ради ЄС і навіть не Німеччина [1]. Це майже дискредитує ідею *Європейської стратегічної автономії* як заміни американської участі в європейській безпеці.

Вторгнення російських військ в Україну спровокувало найгіршу безпекову кризу в Європі за останні десятиліття. Війна в Україні, вплинула на весь світ з точки зору економіки та безпеки – від цін на енергоносії до ланцюгів постачання, оборонної промисловості та споживчих цін. Гуманітарний аспект війни залишається головним катастрофічним наслідком, який лише доповнюється всіма іншими кризами та наслідками.

Постановка проблеми і аналіз останніх публікацій. У розбудові архітектури європейської безпеки можливо виділити дві системи європейської безпеки – безпека, заснована на «*балансі конфліктів*» та безпека, заснована на *економічній взаємозалежності*.

Перша система міжнародної безпеки була створена на основах Вестфальського миру 1648 р. На практиці це позначилось як перехід від безсистемних дво- та багатосторонніх відносин до більш-менш впорядкованої та врегульованої системи відносин міжнародними договорами.

Умови становлення постбіполярного світу, які створились на початку 90-х років ХХ століття стали основою сучасної системи європейської безпеки з одночасним ознаменуванням нівелювання основного міжнародного стабілізуючого чинника – «*балансу сил між полюсами системи*».

Вплив економічних зв'язків на війну і мир є популярною темою у сфері міжнародних відносин. Проте висновки щодо взаємозв'язку між економічним співробітництвом та миром різняться залежно від поглядів *лібералів, неомарксистів та реалістів*.

Міжнародний конфлікт є одним із аспектів міжнародної взаємодії, тоді як співпраця є іншою стороною такої взаємодії; міжнародний конфлікт зазвичай виникає через відмінності інтересів у державах.

Економічна взаємозалежність – це стан, умовами якого є здійснення операцій між сторонами (дві або більше особи, люди, групи, підприємства чи країни, що обмінюються товарами та послугами) для задоволення своїх потреб. Здебільшого така ситуація виникає в наслідок торгівлі між двома або більше сторонами, ціллю якої є отримання всіх необхідних товарів та послуг.

Концепція економічної взаємозалежності здебільшого застосовується там, де кожна сторона спеціалізується на виробництві конкретного товару або наданні певної послуги. Обмін цими товарами та послугами необхідний для задоволення всіх потреб обох сторін. Це система, в якій компанії та країни економічно залежать одна від одної.

Вчені, які відносяться до наукової школи *лібералів*, вказують, що економічна взаємозалежність значно зменшує виникнення конфлікту між двома сторонами. Їх доказова база будується на емпіричних фактах порівняння кількості збройних конфліктів у період до встановлення взаємозалежності з кількістю збройних конфліктів після економічної взаємозалежності [2, 3].

Ліберали стверджують, що економічна взаємозалежність знижує ймовірність війни в наслідок підвищення цінності торгівлі, у порівнянні з альтернативою агресії [4]. Вони вказують на те, що зв'язки між країнами зміцнюють спілкування та зменшують непорозуміння, які можуть спричинити напругу. Посилення зв'язків між країнами і співпраця в різних сферах створюють культурні та інституційні механізми, здатні врегулювати конфлікти. Отже, взаємне визнання взаємних вигод зміцнює мир.

Реалісти навпаки відкидають погляд лібералів та стверджують, що висока взаємозалежність збільшує ймовірність війни, а не зменшує її. Відповідно до таких поглядів, взаємозалежність підштовхує держави до військових конфліктів з метою забезпечити постійний доступ до необхідних ресурсів і товарів [4].

Деякі реалісти стверджують, що висока асиметрична взаємозалежність може стримувати слабшого партнера, але навряд чи стримає сильнішого партнера від застосування сили, якщо їхні стратегічні інтереси зіткнуться. Таким чином, економічні зв'язки між державами можуть утримати лише одну сторону від розгортання військового конфлікту у разі виникнення суперечки. При цьому навряд чи це стосуватиметься сильнішої сторони [5].

Науковці-реалісти зазначають, що країни, які залежать від критично важливого імпорту в їх країни, будуть побоюватись маніпулювань під час кризи чи війни [4]. Отже, взаємозалежність ймовірно призведе до посилення конкуренції у сфері безпеки, ґрунтуючись на аргументі, що економічна взаємозалежність не тільки не сприяє миру, але й фактично підвищує ймовірність війни.

Історія колоніалізму та імперіалізму наочно демонструє, що військовою силу можна використовувати разом із торговими стратегіями для встановлення та підтримки нерівних економічних відносин. Таким чином, розширення торгівлі може спричинити посилення міждержавного конфлікту, оскільки могутні держави намагатимуться змагатись за контроль над ринками та ресурсами [6, 7].

Новітні виклики та загрози змусили європейців по-новому поглянути на проблематику своєї безпеки, а також переоцінити роль традиційних безпекових інституцій.

Метою роботи є визначення впливу російської військової агресії в Україні на формування сучасної системи європейської безпеки XXI століття.

Виклад результатів дослідження. Важливим в тлумаченні *концепції економічної взаємозалежності* є розуміння того, як певні особи приймають раціональне рішення щодо поведінки у торговому середовищі та роблять вибір між миром і війною.

Теорія про те, що посилення економічної взаємозалежності зменшує конфлікт, ґрунтується на трьох принципових положеннях [8]:

1. Торгівля приносить переваги державам у такий спосіб, який розглядають ті, хто приймає рішення.

2. Конфлікт призведе до скорочення або повного припинення торгівлі.

3. Особи, які приймають рішення, візьмуть до уваги два попередні положення, перш ніж прийняти рішення йти на війну.

Виходячи з цих спостережень, слід очікувати, що чим вища вигода від торгівлі, тим вища вартість потенційного конфлікту. Після певного моменту вартість торгівлі може стати настільки високою, що певна держава стане економічно залежною від іншої.

Про те за десятиліття, що передували Першій світовій війні, відбулося безпрецедентне зростання міжнародної торгівлі та взаємозв'язків, але війна все одно відбулась.

Отже, можна зазначити, що торгівля справді зменшує ймовірність конфлікту, але її не слід розглядати як визначальний фактор, оскільки стратегічні інтереси також мають великий вплив. Немає однозначної думки щодо того, що буде рушійним фактором, оскільки природа економічної взаємозалежності та стратегічних факторів впливає один на одного.

Встановити причинно-наслідковий зв'язок між економічною взаємозалежністю та балансом геополітичних сил – дуже складне завдання. Те, що певні країни часто більше ведуть торгові операції з країнами, які поділяють схожі політичні цінності та інтереси, є беззаперечним фактом. Проте, може відбуватися так, що стратегічні інтереси рішуче стимулюють економічні відносини, або що інші спільні риси, такі як рівень доходу чи культура, будуть зближувати країни як в економічному, так і в політичному плані.

Із крахом біполярного світу, а потім і Радянського Союзу, європейські політики, природно, запропонували Росії приєднатися до нової системи Європейської колективної безпеки, заснованої на *концепції економічної взаємозалежності*. Росія не є членом ні ЄС, ні НАТО, тому пропонувалось приєднатись настільки, наскільки це можливо. В кінцевому рахунку, Росія відмовилася від цієї системи, щоб повернутися до попередньої моделі: НАТО/ЄС проти Росії та її союзників.

Росія стояла перед вибором: або прийняти нову європейську безпеку, або переключитися на внутрішню та зовнішню агресивність, відновлюючи попередню систему «рівноваги конфліктів» в Європі, і таким чином відновити свою важливу роль у європейській безпеці.

Втягуючи Росію в систему *економічної взаємозалежності* з 1991 по 2022 рік, Європейські політики, сподіваючись, що це єдиний шлях вперед, не врахували зовсім інші фактори, що мають коріння у внутрішньополітичних проблемах Росії.

До того ж, сучасна архітектура Європейської безпеки характеризується глобалізацією світових процесів, що передбачає нівелювання ролі кордонів на шляху міжлюдських, інформаційних та економічних обмінів на планеті.

Глобалізація є одним із побічних продуктів *економічної взаємозалежності*. Дане явище стимулює поширення технологій, нових продуктів, праці, процесів і робочих місць по всьому світу. Транскордонний потік товарів, продуктів і робочих місць створює міжнародні можливості.

При цьому, деякі аналітики вказують на те, що зараз відбувається завершення епохи глобалізації. Лауреат Нобелівської премії та оглядач *New York Times* Пол Кругман прогнозує чергову хвилю *деглобалізації* [9]. Він акцентує увагу на тому, що дебати світового співтовариства точаться навколо того, наскільки серйозно постраждає глобалізована економіка після закінчення війни в Україні.

Вже зараз можна побачити прагнення США зробити свою економіку менш залежною від китайського імпорту, щоб економічно роз'єднати дві країни. Китай, при цьому, працює над зменшенням залежності від іноземної продукції в усіх сферах.

Така тенденція була ще і до війни в Україні. Але, зараз, в умовах дії безпрецедентних санкцій проти Росії як за обсягом, так і за масштабом, Китай, безумовно, буде прискорювати свій рух до самозабезпечення.

Світове співтовариство стурбоване не тим, що відбувається з Росією, оскільки це 11-та за розміром економіка світу, а тим, що відбувається в Китаї, другою за величиною економікою. Китай більш інтегрований і важливий для світової економіки, ніж Росія. Світові аналітичні дані вказують про масштабну втрату капіталу з Китаєм в результаті війни в Україні [9].

Наслідки війни в Україні та пандемії коронавірусу полягають в тому, що ера низьких витрат і ефективності не може більше конкурувати з надійністю і безпекою. Після перебоїв у ланцюгах постачання під час пандемії та війни в Україні, яка і зараз ще триває, стало зрозумілим, що надійність більш вигідна ніж непередбачуваність.

Справді, після пандемії багато країн вважають за краще бути незалежними, а не взаємозалежними, ставлячи суверенітет вище вільної торгівлі та глобалізації. Але все ж таки, світова спільнота збігається в думках, що глибші, більш диверсифіковані міжнародні ринки залишаються найголовнішим вибором для стійкості пропозиції.

Отже, незалежно від думок різних наукових шкіл та світових аналітиків, можна стверджувати, що від впливом двох великих руйнувань нашого часу – Пандемії та війни в Європі, відбувається трансформація, яка переорієнтує світову економіку та спричинить перепланований економічний порядок.

Проте світ перебуває в небезпечному та дуже невизначеному стані. Те, що відбудеться після завершення війни в Україні, є настільки невизначеним, як і те, коли і де закінчатся бойові дії.

Незадоволення російських імперських амбітних планів прискорить внутрішнє невдоволення, яке вже почало виникати в Росії. Однак безпекова ситуація в Європі не повертається до довоєнного статус-кво, все одно залишається небезпечний сусід-держава, який стикається з невизначеним майбутнім за рахунок перетворення політичного ландшафту Росії [10].

Руйнація України приведе до нової залізної завіси у Східній Європі вздовж кордонів країн Балтії на півночі через кордони Польщі, Словаччини, Угорщини та Румунії на півдні.

У той час як Росія стикається з великими економічними витратами, НАТО стає більш згуртованим та могутнім. Новий розкол у центрі Європи принесе з собою знайомий перелік небезпек і невизначеностей. Сторонам необхідно буде готуватись до тривалого, протистояння без чіткого результату та гарантій мирного вирішення.

Терпіння до такої агресії призведе до небезпечного світу, в якому країни з сильнішими арміями нав'язуватимуть свою волю іншим, а міжнародні правила безкарно будуть порушуватись. Це не той міжнародний порядок, який ЄС та багато інших країн, в тому числі і Україна, намагалися побудувати протягом останніх кількох десятиліть.

Найнебезпечнішим сценарієм для майбутнього Європи та світового порядку є той, за якого війна в Україні створить основу для прямого військового конфлікту між НАТО та Росією [10].

Після 24 лютого 2022 р. основною частиною громадських і політичних дебатів у більшості країн Європи стали поставки зброї та військової техніки. Хоча поставки зброї дозволили Україні продовжувати боротьбу, ЄС все ще бракує достатнього передбачення та координації. Останніми роками з Україною було запроваджено багато ініціатив щодо співпраці у сфері безпеки, але вони зазвичай не очолювались країнами-членами ЄС. Натомість США та Великобританія, як правило, були основними партнерами.

Наразі, найбільшим вдалим та могутнім інструментом для європейців щодо усунення критичних прогалин в забезпеченні колективної безпеки є мережевий підхід, який включає співробітництво через трансатлантичний альянс, ЄС, двосторонні та міні-формати, всупереч ідеї *Європейської стратегічної автономії*.

Висновки. 1. Непрораховані ризики участі Росії в економічній взаємозалежності країн Європи призвели до хибних висновків та важких наслідків. Війна в Україні змусила європейську спільноту дивитись на економічну взаємозалежність та баланс геополітичних сил дещо під іншим кутом зору. Ситуація військового вторгнення Росії в Україну показала зовсім інший бік економічної взаємозалежності на який країни Європи та світу в цілому не розраховували. Взаємозалежність в зазначених умовах призвела до посилення конкуренції у сфері безпеки, що фактично привело до війни. Таким чином, розширення торгівлі з країною, що має значний контроль над критично важливими ресурсами спричинило міждержавний конфлікт. Досвід вирування пандемії коронавірусу та існуючої війни в Україні вказує на те, що надійність і безпека є першочерговими при плануванні ефективної господарської діяльності країн, а такі фактори як економія на витратах в умовах непередбачуваності більше не можуть бути пріоритетними. Такі дії створюють основу чергової хвилі деглобалізації, яка переорієнтує світову економіку та спричинить перепланований економічний порядок.

2. Російська агресія в Україні створила безпекову кризу в Європі. Це найгірша криза, яка тільки могла статися за останні десятиліття. Новітній досвід дав приклад, коли прагнення країн використати економічну зброю для отримання геополітичних поступок дало зворотний ефект, що змусило ЄС по-новому поглянути на проблематику своєї безпеки. Треба зазначити і те, що не може бути стабільності в світі, поки Росія перебуває в конфронтації з Європою. Тому, можна констатувати, що українська безпека, європейська стабільність і відносини Росії з європейським континентом значно переплітаються та знаходяться в дуже невизначеному стані. Співробітництво через трансатлантичний альянс для ЄС залишається найбільш вдалим та могутнім інструментом усунення критичних прогалин в забезпеченні колективної безпеки.

Війна в Україні стала індикатором інших проявів, таких як ймовірність майбутньої серйозної економічної та політичної нестабільності в світі і можливість широкомасштабних конфліктів.

Військові дії в Україні показали, що світ рухається до оновленої версії глобалізації, де міжнародна економічна співпраця та торгівля, швидше за все, будуть орієнтовані на союзників із вибірковою деглобалізацією та ізоляцією авторитарних супротивників.

Список використаної літератури

1. Gressel, G. (2022). In Europe's defence: Why the EU needs a security compact with Ukraine. *European Council on Foreign Relations*. URL: <https://ecfr.eu/publication/in-europes-defense-why-the-eu-needs-a-security-compact-with-ukraine/#conclusion>
2. Economic Interdependence and War. By Dale C. Copeland. Princeton: Princeton University Press, 2015. 504p.
3. Mina E. Tanious (2019). The impact of economic interdependence on the probability of conflict between states: The case of "American-Chinese relationship on Taiwan since 1995. *Review of Economics and Political Science*. Vol. 4 No.1. pp. 38-53
4. Copeland, D.C. (1996). Economic interdependence and war: a theory of trade expectations. *International Security*. Vol. 20 No. 4. pp. 5-41.
5. Mansfield, E.D. and Pollins, B. (2003). *Economic Interdependence and International Conflict: new Perspectives on an Enduring Debate*. University of MI Press.
6. Barbieri, K. (1996). Economic interdependence: a path to peace or a source of interstate conflict? *Journal of Peace Research*. Vol. 33 No. 1. pp. 29-49.
7. Morelli, Massimo and Tommaso Sonno (2017). On Economic Interdependence and War. *Journal of Economic Literature*. 55(3):1084-97.
8. Einstein, J. (2017). Economic Interdependence and Conflict – The Case of the US and China. URL: <https://www.e-ir.info/2017/01/17/economic-interdependence-and-conflict-the-case-of-the-us-and-china/>
9. Fink, L. (2022). Will the Ukraine war put an end to global economic interdependence? ARAB NEWS. URL: <https://www.arabnews.com/node/2067371/business-economy>
10. Pavel, B., Engelke, P. and Cimmino J. (2022). Four ways the war in Ukraine might end. *Atlantic Council*. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/four-ways-the-war-in-ukraine-might-end/>

References

1. Gressel, G. (2022). In Europe's defence: Why the EU needs a security compact with Ukraine. *European Council on Foreign Relations*. URL: <https://ecfr.eu/publication/in-europes-defense-why-the-eu-needs-a-security-compact-with-ukraine/#conclusion>
2. Economic Interdependence and War. By Dale C. Copeland. Princeton: Princeton University Press, 2015. 504p.
3. Mina E. Tanious (2019). The impact of economic interdependence on the probability of conflict between states: The case of "American-Chinese relationship on Taiwan since 1995. *Review of Economics and Political Science*. Vol. 4 No.1. pp. 38-53.
4. Copeland, D.C. (1996). Economic interdependence and war: a theory of trade expectations. *International Security*. Vol. 20 No. 4. pp. 5-41.
5. Mansfield, E.D. and Pollins, B. (2003). *Economic Interdependence and International Conflict: new Perspectives on an Enduring Debate*. University of MI Press.
6. Barbieri, K. (1996). Economic interdependence: a path to peace or a source of interstate conflict? *Journal of Peace Research*. Vol. 33 No. 1. pp. 29-49.

7. Morelli, Massimo and Tommaso Sonno (2017). On Economic Interdependence and War. *Journal of Economic Literature*. 55(3):1084-97.
8. Einstein, J. (2017). Economic Interdependence and Conflict – The Case of the US and China. URL: <https://www.e-ir.info/2017/01/17/economic-interdependence-and-conflict-the-case-of-the-us-and-china/>
9. Fink, L. (2022). Will the Ukraine war put an end to global economic interdependence? ARAB NEWS. URL: <https://www.arabnews.com/node/2067371/business-economy>
10. Pavel, B., Engelke, P. and Cimmino J. (2022). Four ways the war in Ukraine might end. *Atlantic Council*. URL: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/four-ways-the-war-in-ukraine-might-end/>

ECONOMIC INTERDEPENDENCE, GLOBALIZATION AND SECURITY CRISIS IN 21st CENTURY EUROPE

Svitlana A. Fedulova, Alfred Nobel University, Dnipro (Ukraine).

E-mail: sveta_fedulova@ukr.net

DOI 10.32342/2074-5362-2022-2-33-8

Keywords: *economic interdependence, globalization, security crisis, European security, deglobalization, military aggression*

The development and functioning of the concepts of economic interdependence and globalization under the influence of Russia's military aggression in Ukraine has been researched in the article. The main idea of the article is focused on determining the impact of Russian military aggression in Ukraine on the formation of the modern European security system of the 21st century. The war in Ukraine became a decisive factor in the security crisis in Europe. In order to achieve the stated purpose, further prospects for the functioning of the concepts of economic interdependence and globalization in the conditions of Russian military aggression in Ukraine has been researched in the article and the impact of Russian military aggression in Ukraine on the depth of the security crisis in Europe has been researched in the article. Russia's attack on Ukraine showed the inadequacy of previous efforts to build a sovereign Europe. It is proven that the unforeseen risks of Russia's economic interdependence with European countries have led to tectonic shifts in world geopolitics and the worst security crisis in Europe since World War II. Expanding trade with a country that has significant control over critical resources has caused interstate conflict. The article focuses on the fact that reliability is more profitable than unpredictability today. The Russian invasion of Ukraine has affected all regions of the world, contributing to slower economic growth, faster inflation, disruptions in supply chains, fuel and food shortages, and increased poverty. It has been proven that such actions are the basis of another wave of deglobalization, which will reorient the world economy and cause a re-planned economic order. It has been updated that the idea of European strategic autonomy as a replacement for American participation in European security is currently invalid. It can be stated that the world is in a dangerous and very uncertain state. The global security environment is becoming increasingly contested, complex and interconnected. It has been proven that cooperation with the transatlantic alliance remains the most successful and powerful tool in ensuring collective security for the EU in today's conditions. Russia's invasion of Ukraine revealed important differences in European visions of future security. Consequently, the world is expecting a likely reformatting of the international order that the EU and many other countries have been trying to build over the past few decades.

Одержано 2.11.2022.